

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลตอนตาล ปี 2562 – 2565

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลตอนตาล
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
จังหวัดสุพรรณบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งเป็นกลไกการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สามารถใช้เป็นแนวทางในการทำงานโครงการสำคัญต่างๆ

ภายในเล่ม ประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตร สถานการณ์ของชุมชน ปัญหา ศักยภาพ วิสัยทัศน์ของชุมชน โดยแสดงถึงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล แนวทางการพัฒนาการเกษตร รวมทั้งโครงการและกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของเกษตรกร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล ขอขอบคุณเกษตรกร ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ที่ให้ข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์จนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ลุล่วงอย่างดียิ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าภาครัฐและภาคเอกชนที่ได้ศึกษา คงให้การสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมที่เกษตรกรได้เสนอความต้องการที่เป็นจริงด้วย

นางยุพา ตั้งตันตระกูล

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล

เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 โครงการพัฒนาชุมชน	1
บทที่ 2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน	3
2.1 ข้อมูลทางด้านกายภาพ	
2.2 ข้อมูลชีวภาพ	
2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	
2.4 ข้อมูลด้านสังคม	
บทที่ 3 สถานการณ์ของชุมชน	25
3.1 ปัญหาของชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ)	
3.2 ด้านศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)	
3.3 วิสัยทัศน์ของชุมชน	
บทที่ 4 สังเคราะห์ข้อมูล	28
4.1 ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน	
4.2 - ลักษณะการผลิตเทคนิคและระบบการผลิตสินค้าเกษตร	
4.3 - ปัจจัย/เงื่อนไขในการผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับ	
4.4 - กลยุทธ์ทางเลือก	
บทที่ 5 แนวทางการพัฒนาชุมชน	31
5.1 แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล	
5.2 สรุปแผนพัฒนาการเกษตร ปี 2561 - 2563	
บทที่ 6 รูปแบบการเขียนโครงการ/กิจกรรม	37
ภาคผนวก	43
- กระบวนการจัดเวทีชุมชน	
- แผนที่จุดดิน ต.ดอนตาล อ.เมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี	
- แผนที่แสดงขอบเขตโครงการชลประทานในท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี	

บทที่ 1

โครงการพัฒนาชุมชนตำบลดอนตาล

หลักการเหตุผล

ในอดีตที่ผ่านมาการพัฒนาการเกษตรของตำบลดอนตาล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้รับและปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกรทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิตการเกษตรแผนใหม่ การแปรรูป การตลาด ฯลฯ แต่สุดท้ายการพัฒนาในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ระบบการผลิตการเกษตรของเกษตรกรจะเป็นไปในรูปแบบอิสระ ตัวใครตัวมันขาดความมั่นคง/ยั่งยืน รวมทั้งรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรไม่ดีขึ้นไปกว่าเดิมที่เป็นอยู่

ฉะนั้น ในการพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ภายใต้การดำเนินการและประสานงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้ร่วมกันกำหนดแนวทางและรูปแบบในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร โดยมุ่งเน้นให้ เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและแผนการพัฒนาตำบลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาที่มีชัดเจนตลอดจนให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ที่เหมาะสม และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่มีความสอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของชุมชนเอง
2. เพื่อให้ชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาทุกขั้นตอนคือ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมทุน และร่วมรับผลประโยชน์
3. เพื่อเป็นกลไกในการทำงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยให้ทุกหน่วยงาน/องค์กร ได้มีกระบวนการทำงานในลักษณะของการบูรณาการ
4. สร้างเครือข่ายและให้มีการเชื่อมโยงกระบวนการผลิต การตลาด ด้านการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตด้านการเกษตร การเพิ่มมูลค่าและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างครบวงจร
5. สร้างรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำเสนอแผนขอรับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่นองค์กรเอกชน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
2. ชุมชนสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และการผลิตด้านการเกษตรที่ประสิทธิภาพและสามารถที่จะพัฒนาด้านต่างๆ ตามศักยภาพที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในหมู่ที่ 1 – 5 ตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

- กรมส่งเสริมการเกษตร
- หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตาล

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล
- หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตาล

บทที่ 2

สภาพพื้นฐานทางการเกษตร สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2.1 ข้อมูลด้านกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลดอนตาล เป็นตำบลหนึ่งในจำนวน 19 ตำบลของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 15,812 ไร่ โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกห่างจากตัวอำเภอเมืองสุพรรณบุรีประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสุพรรณบุรีประมาณ 12 กิโลเมตร (ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตตำบล , อำเภอ) โดยมีเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ทิศใต้ ติดกับตำบลโคกโคเตา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ทิศตะวันออก ติดกับตำบลไผ่วง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
- ทิศตะวันตก ติดกับตำบลสนามชัย, ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ขอบเขตการปกครองของตำบลดอนตาล มี 5 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านดอนตาล(หัวระกำ)
- หมู่ที่ 2 บ้านคันลำ
- หมู่ที่ 3 บ้านดอนหญ้าแพรก
- หมู่ที่ 4 บ้านไผ่เกาะ-ดอนกุ่ม
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองแปดคำ

สภาพภูมิประเทศ

ตำบลดอนตาล มีลักษณะสภาพส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม 80 % เป็นที่ดอนประมาณ 20 % ของพื้นที่ทั้งหมด เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะของหมู่ที่ 1,2,3,4 จะมีน้ำท่วมซ้ำซาก น้ำจะท่วมประมาณเดือนกันยายน - พฤศจิกายน ของทุกปี พื้นที่ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้เป็นพื้นที่ปลูกข้าว สำหรับพื้นที่บางส่วนที่เป็นที่ดอนไม่มีน้ำท่วมขังหรือท่วมบ้างเป็นบางปี เกษตรกรก็จะใช้ปลูกไม้ผล ทำสวนผักและเป็นที่อยู่อาศัย

พื้นที่ป่า

ตำบลดอนตาลพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร จึงไม่มีพื้นที่ป่า

อุณหภูมิ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของตำบลดอนตาล มีลักษณะแบบร้อนชื้น กล่าวคือ ฤดูร้อนได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงเหนือและลมฝ่ายใต้พัดผ่านตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ส่วนฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีฝนตกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

ตำบลดอนตาล มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และเพื่อการอุปโภค/บริโภค ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้นใหม่ (ภาพที่ 2 แผนที่แสดงแหล่งน้ำชลประทาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ) ได้แก่

- แหล่งน้ำธรรมชาติ(ลำห้วย หนอง คลอง บึง)ในตำบลดอนตาล มีพื้นที่อยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 1
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา-สามชุก จะส่งน้ำผ่านตำบลดอนตาลสำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตชลประทานทั้งหมด ประมาณ 12,252 ไร่ และอยู่ในเขตโครงการทั้ง 12,252 ไร่

สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตกในเขตตำบลดอนตาล จะมีฝนตกในช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม ทั้งนี้ เดือนที่มีปริมาณฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี

ตารางที่ 2 ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง 5 ปี)

	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					เฉลี่ย
เดือน/ปี	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	(มม.)
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)						
มกราคม	๐	๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๔.๒	๑๒.๘๘
กุมภาพันธ์	๐	๐	๐	๐	๘.๔	๑.๖๘
มีนาคม	๑.๒	๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๒๑.๕	๒๔.๔๖
เมษายน	๓	๗๖	๑๐๐.๗	๐	๔๕.๒	๔๔.๙๘
พฤษภาคม	๗๖.๓	๓๘	๘.๕	๑๑๕.๒	๑๑๗.๗	๗๑.๑๔
มิถุนายน	๑๙๖	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๑๐๑.๓	๑๒๑.๗
กรกฎาคม	๑๐๓.๑	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗	๑๑๗.๘	๑๐๙.๔
สิงหาคม	๑๙๗.๕	๑๕๑.๙	๑๐๙	๑๐๐.๒	๑๓๔.๓	๑๓๘.๕๘
กันยายน	๒๐๔.๖	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๒๕๖.๑	๒๓๖.๕๔
ตุลาคม	๙๙	๑๓๘	๑๑๐	๒๔๕.๘	๑๘๙.๖	๑๕๖.๔๘
พฤศจิกายน	๑๖๘.๑	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๓๙.๑	๙๙.๒๔
ธันวาคม	๐.๑	๓.๒	๐	๐.๖	๕.๖	๑.๙
รวม	๑๐๔๘.๙	๙๕๓.๗	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑,๐๔๐.๘	๘๔.๙๑๕
ค่าเฉลี่ย	๘๗.๔๑	๗๙.๔๘	๘๐.๐๕	๙๐.๙๑	๘๖.๗๓	

ที่มา : สถานีตรวจอากาศสุพรรณบุรี (ธันวาคม 2560)

เส้นทางคมนาคม

ตำบลดอนตาล มีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ที่ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์ มีรถประจำทางวิ่งผ่านตลอดทั้งวัน ผ่านหมู่ที่ 1,4,5 ส่วนอีก 2 หมู่บ้านมีรถโดยสารวิ่งผ่านหมู่บ้านวันละ 2 เที่ยว ในขณะเดียวกันจะมีเส้นทางที่เป็นถนนดินและลูกรังอัดแน่นอีกบางส่วน ดังนี้

- ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สาย 3451 จากสุพรรณบุรี ผ่านตำบลโคกโคเตา,ดอนตาล,ดอนมะสังข์
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.2014(บ้านไผ่เกาะ-คันลำ).
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.2067(บ้านดอนตาล-บ้านเหล่า)
- ถนนลาดยางคันคลองส่งน้ำชลประทาน 1 ซ้าย(บ้านดอนมะสังข์-คันลำ)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.2017(บ้านหนองแปดคำ-หัวเกาะ)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.2013(บ้านสนามชัย-ดอนตาล)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.2043(บ้านดอนหญ้าแพรก-หนองแปดคำ-ดอนกุ่ม)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.2023(บ้านลาดตาล—คันลำ)
- ถนนกรมโยธาธิการ (บ้านไผ่เกาะ-ดอนชะคราม)

ข้อมูลชุดกลุ่มดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพของดิน

ตำบลดอนตาล มีลักษณะส่วนใหญ่ที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรมประกอบด้วยชุด/กลุ่มดินประมาณ 4 ชุด/กลุ่ม (ตารางที่ 2 แผนที่แสดงชุดดิน/กลุ่มดินของตำบล) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงชุดดิน/กลุ่มดินของตำบลดอนตาล

หมู่ที่	ชุดดิน	ลักษณะดิน	ความเหมาะสมต่อการปลูกพืช	วิธีการแก้ไข
1	Ay-cl, Cn	ชุดดินอุษยชาชั้นนาเป็นดินเหนียว ดินชั้นล่างมีกัมมะถันสูงมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัด	ข้าว พืชไร่ ไม่ผล พืชผัก	แก้ไขความเป็นกรดโดยใช้ปูนมาร์ล
2	Bl, Cn	ชุดดินบางเขน/ชั้นนา เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม่ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก
3	Bl, Cn, Pm	ชุดดินบางเขน/ชั้นนา/พิมาย เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม่ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก
4	Bl, Cn, Pm	ชุดดินบางเขน/ชั้นนา/พิมาย เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม่ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก
5	Ay, Bl, Sb-h	ชุดดินอุษยชาบางเขน/สระบุรี เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม่ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก

ข้อมูลสิ่งสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์)

ตำบลดอนตาล มีสิ่งสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและสามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร ดังนี้

-ระบบไฟฟ้า ครอบคลุมทุกครัวเรือน

-ประปา ระบบประปาชุมชนให้การบริการครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ 1-5 ประมาณ 700 ครัวเรือน โดยเกษตรกรจะต้องชำระค่าน้ำประปาในอัตราหน่วยละ 3 บาท

-บ่อน้ำตื้น 5 บ่อ (หมู่ที่ 1,2,3)

-บ่อดอก 6 แห่ง

-โทรศัพท์ ให้การบริการครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลและมีระบบโทรศัพท์สาธารณะอยู่ 11 แห่ง

ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่างๆ

ตำบลดอนตาล มีสิ่งสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและสามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร ดังนี้

- วัด/สถานที่สำคัญทางศาสนา ตำบลดอนตาล มีวัดและสถานที่สำคัญทางศาสนา รวมทั้งสิ้น จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

1. วัดดอนตาล (ม.1)

2. วัดไผ่เกาะ-โพธิ์งาม (ม.4)

นอกจากนี้ ยังมีวัดคาทอลิก (อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1) จำนวน 1 แห่ง

- สถานศึกษา ตำบลดอนตาล มีโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 2 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนวัดดอนตาล (ม. 1)

2. โรงเรียนวัดไผ่เกาะ (ม. 4)

- สถานีอนามัย ตำบลดอนตาล มีสถานีอนามัย/สถานพยาบาลสำหรับการบริการแก่ประชาชน รวมทั้งสิ้น 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

- หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน สำหรับประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและอื่นๆ จำนวน 5 แห่ง ซึ่งมีความพร้อมที่จะใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ โดยตั้งอยู่ที่บ้านที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน

- ที่พักสายตรวจ/อาสาสมัครตำรวจชุมชน เคยมีที่พักสายตรวจ 1 แห่ง แต่ขณะนี้ได้ย้ายไปประจำอยู่ที่ตำบลโคกโคเคาะ ราษฎรในตำบลจึงไปใช้บริการที่ตำบลโคกโคเคาะซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก

- ศูนย์สาธิตการตลาด ตำบลดอนตาล มีศูนย์สาธิตการตลาด จำนวน 1 แห่ง โดยตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ใช้สำหรับสาธิตการบริหาร/จัดการ และการเรียนรู้ในด้านการตลาด ของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผลผลิตทางการเกษตร

- ลานตากข้าวและผลผลิตทางการเกษตร ตำบลดอนตาล มีลานตากข้าวและผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 2 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 5 (ขณะนี้ยังใช้การได้เป็นอย่างดี)

ภัยธรรมชาติ

จากสภาพพื้นที่ทั่วไปของตำบลดอนตาลเป็นที่ลุ่ม จึงทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรเสียหายอยู่เป็นประจำโดยเฉพาะการทำนาปี หากปีใดที่มีฝนตกชุกโอกาสที่เกษตรกรเสี่ยงกับน้ำท่วมผลผลิตมีมาก แต่สำหรับภัยธรรมชาติอื่นๆ เช่น ฝนแล้ง พายุ ก็มีบ้างแต่ทำความเสียหายไม่มากนัก

2.2 ข้อมูลด้านชีวภาพ

ตำบลดอนตาล มีระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

พันธุ์พืชที่ปลูก/สัตว์เศรษฐกิจ

ข้าวนาปี/นาปรัง

- ฤดูกาลผลิต ตำบลดอนตาล มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว รวมทั้งสิ้นประมาณ 10,935 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 84% ของพื้นที่การเกษตรทั้งตำบล ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตพื้นที่รับน้ำชลประทาน ในการทำนาปีเกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และการทำนาปรังจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ หรือบางครั้งคร้วที่มีพื้นที่อยู่ต้นคลองส่งน้ำชลประทานจะทำนากันกันตลอดทั้งปี เกษตรกรจะทำนาหว่านน้ำตาม 100 %

- พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้ข้าวพันธุ์ไม่แสลงทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ กข.31, กข.41, กข.47, กข.57, ปทุมธานี 1

- การเตรียมดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยใช้รถไถเดินตาม หรือนั่งขับไถดิน 2 ครั้ง โดยไถตะทิ้งไว้ ประมาณ 10-15 วัน และทำการตีเทือกต่อทิ้งไว้ 3-5 วัน เสร็จแล้วทำการหว่านข้าวที่เตรียมไว้

- การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวประมาณ 80 %ของคร้วเรือน โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ยดังนี้

-การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 ใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0,46-0-0 อัตรา 30-40 กก./ไร่ ปนกันหลังจากหว่านข้าวแล้วประมาณ 20-30 วัน

-การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 ใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0,46-0-0 อัตรา 15-20 กก./ไร่ ปนกัน หรือปุ๋ยสูตร 16-20-0 อย่างเดียวในช่วง 30-35 วันหลังจากหว่านปุ๋ยครั้งที่ 1 หรือบางครั้งใส่โดยวิธีสังเกตอาการของต้นข้าวใช้หว่านพรมไปทั่วแปลง

-การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมีประมาณ 20%

- การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศัตรูพืชที่ระบาดประจำ คือ เพลี้ยไฟ หนอนชอนคอ หนอนห่อใบ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยจักจั่นสีเขียว หนอนกอ บั่ว หนอน ฯลฯ โรคไหม้ของข้าว โรคจุด โรคใบสีส้ม ฯลฯ เกษตรกรมีการใช้สารเคมีประมาณ 80%

- การป้องกันกำจัดวัชพืช วัชพืชที่สำคัญที่พบมาก เช่น หญ้าข้าวนก หญ้าดอกขาว แห้วทรงกระเทียม หญ้าหนวดปลาชุก กกต่างๆ มีมากทำให้ได้ผลผลิตต่ำ เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดวัชพืชอยู่แล้ว โดยใช้สารเคมีทั้งคุมและฆ่า แต่บางครั้งใช้ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาเรื่องน้ำหรือใช้ไม่ถูกอัตรา เวลาที่เหมาะสม เป็นต้น

- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตข้าว

พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้พันธุ์ข้าวปลูกเกินกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ไม่มีการคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ได้ผลผลิตข้าวต่ำ เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกไว้ทำพันธุ์ ทั้งนี้เกษตรกรทำนาแล้วไม่มีการทำแปลงนาพันธุ์ เกษตรกรจะเกี่ยวข้าวรวมกันแล้วคัดที่ข้าวดีๆ ไม่มีวัชพืชปนเก็บไว้ทำพันธุ์ในฤดูต่อไปตลอด

ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว ส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ย 2 สูตร รวมกัน สูตร 16-20-0 รวมกับ 46-0-0 ใช้หว่านข้าวทั้ง 2 ครั้งหรือบางครั้งถึง 3 ครั้ง โดยการสังเกตอาการของต้นข้าว อัตราที่ใช้ไร่ละ 50-60 กก./ไร่ ทั้งนี้เป็นการทำให้เพิ่มต้นทุนการผลิตของเกษตรกร โดยเฉพาะการใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 ไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 เพิ่ม เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจอยู่มาก

โรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวินิจฉัยการทำลายของ ศัตรูพืชและโรคพืช บางครั้งทำให้ใช้สารเคมีผิดประเภท ทำให้ไม่ได้ผลและเสียเวลา เสียต้นทุนการผลิตด้วย ทำให้เป็นการทำลายสภาพแวดล้อมของแมลงที่เป็นศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อข้าว และอาจทำให้แมลงบางชนิดเกิดการดื้อสารเคมีได้

ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (มะม่วง,มะพร้าว,มะนาว ฯลฯ) ตำบลดอนตาลมีพื้นที่เพาะปลูกไม้ผลเป็นต้น รวมทั้งสิ้นประมาณ 708 ไร่ เกษตรกรที่มีพื้นที่เป็นของตนเองมากๆ จะเปลี่ยนขยายพื้นที่ปลูกไม้ผล โดยทำเป็นสวน ขุดคูยกร่อง ปลูกมะม่วง มะพร้าว มะนาว กระท้อน ส้มโอ ชมพู่ ฯลฯ โดยการทาบกิ่ง ทำให้ได้ผลผลิตเร็วและมีการราดสารเร่งเพื่อให้มีการออกดอกนอกฤดูด้วย บนร่องในช่วงที่รอผลผลิตจากพืชหลักเกษตรกรจะปลูกพืชผัก พืชไร่อายุสั้น เพื่อเป็นรายได้รุ่นแรกก่อนและทำให้เกษตรกรสามารถมีรายได้ตลอดปี พันธุ์มะม่วงที่ปลูกส่วนมากเป็นพันธุ์เขียวเสวย,น้ำดอกไม้,มันเดือนกั้ว,โชคอนันต์,ฟ้าลั่น ฯลฯ

พืชผัก ตำบลดอนตาล มีพื้นที่เพาะปลูกพืชผักชนิดต่าง ๆ เช่น ผักคะน้า , ถั่วฝักยาว , มะระ , บวบ , ผักชี , พริกขี้หนูสวน , แคร่ , ขจร รวมทั้งสิ้นประมาณ 349 ไร่ ในขณะเดียวกันตำบลดอนตาล ถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตพืชผักที่มีผลผลิตค่อนข้างมากและมีการผลิตต่อเนื่องตลอดปี ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปีและแน่นอน เนื่องจากมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตผักถึงในพื้นที่ นอกจากนั้นเกษตรกรบางรายนำผักไปจำหน่ายเองในตลาดตัว จังหวัดสุพรรณบุรี

ปศุสัตว์และการประมง ตำบลดอนตาล มีการทำการประมงและเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญดังนี้

- 1) การเลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรในตำบลดอนตาล มีการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 3 ราย ใช้พันธุ์ลูกผสมพันธุ์ บราห์มัน เลี้ยงโดยวิธีการปล่อยลงทุ่งและให้มีอาหารเสริมแร่ธาตุ การป้องกันกำจัดโรคระบาดควบคุมโดยกรมปศุสัตว์
- 2) การเลี้ยงไก่พื้นบ้านเกษตรกร เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน ๆ ละ 5-10 ตัว แทบทุกครัวเรือน
- 3) การเลี้ยงปลา ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำการเลี้ยงในร่องสวนไม้ผล บางรายก็ขุดบ่อเลี้ยงปลาเป็นรายได้หลักของครอบครัว

การใช้ที่ดิน

ตำบลดอนตาล มีพื้นที่ใช้ประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกรในสาขาการผลิตพืชโดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล (มะม่วง) พืชผัก (คะน้า พริกขี้หนูสวน บวบ ถั่วฝักยาว และ ผักชี) โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 3 แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลดอนตาล

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลดอนตาล

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)					หมายเหตุ
			ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ดอก	พืชผัก	
1	164	3,307	3,036	-	111	-	160	
2	110	2,512	2,312	40	144	-	16	
3	65	1,809	1,771	-	33	-	5	
4	132	2,969	2,603	87	185	-	94	
5	68	1,578	1,335	-	235	-	8	
รวม	539	12,175	11,057	127	708	-	283	

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานประจำตำบลดอนตาล

ระบบการผลิต

ระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลดอนตาล ที่สำคัญได้แก่ ข้าว ไม้ผล พืชผัก โดยมีรายละเอียดแสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช (ตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชแต่ละชนิดและตารางที่ 5 แสดงต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจ) ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ในการผลิตพืชแต่ละชนิด

รายการ	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)ในการผลิตพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)			
	ข้าว	ไม้ผล (มะม่วง)	พืชผัก	หมายเหตุ
1.การเตรียมดิน(พร้อมปลูก)	380	300	300	ผลผลิตข้าว = 850-1000 กก./ ไร่
2.ค่าเมล็ดพันธุ์ปลูก	480	1,100	500	
3.ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช	100	100	50	ผลผลิตไม้ผล = 1,000 กก./ไร่
4.ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	150	200	200	
5.ค่าน้ำมัน	250	150	150	ผลผลิตพืชผัก= 1,500 กก./ไร่
6.เก็บเกี่ยว/ขนส่ง	670	-	-	
7.สารเร่ง/ฮอร์โมน	100	500	-	
8.ฟางข้าว	-	-	100	
9.ไม้รวก	-	-	200	
10.ปุ๋ยเคมี	750	300	300	
11.ค่าเช่า	900	-	-	
12.ค่าแรงงาน	300	300	300	
13.ค่าใช้จ่ายอื่น	200	200	100	
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	4,280	3,150	2,200	

เทคโนโลยีการผลิต(การใส่ปุ๋ย สารเคมี ฯลฯ)และปริมาณผลผลิต

* เทคโนโลยีการผลิตข้าว (นาปี และนาปรัง)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
- ล้มตอซัง	รถย่ำ	หลังเก็บเกี่ยว	1 ไร่/บาท	380	นาปี 900 กก. นาปรัง 850 กก.
- การเตรียมพันธุ์	ใช้ตอข้าว	หลังทำเทือก	1 ไร่/30 กก.	480	
-การกำจัดวัชพืช	ใช้ สารเคมี	1-10 วัน			
- การควบคุมน้ำ	ไม่เกิน 5 ซม.	หลังหว่าน 10-20 วัน	1 ไร่/บาท	350	
- การใส่ปุ๋ย 1	สูตร 46-0-0	ข้าวอายุ 15 วัน	1 ไร่/บาท	100	
- การใส่ปุ๋ย 2	สูตร 16-20-0	ข้าวอายุ 20 วัน	1 ไร่/15-20 กก.	350	
- การเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยวข้าวระยะ พลับพลึง	ข้าวอายุ 50 วัน	1 ไร่/15-20 กก.	350	
- หลังการ เก็บเกี่ยว	ห้ามเผาฟางโดย เด็ดขาด	ข้าวอายุ 90-100	1 ไร่/บาท	450	
		หลังเก็บเกี่ยว	1 ไร่/บาท	-	

* เทคโนโลยีการผลิตมะม่วง (มะม่วงเขียวเสวย)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
- การเตรียมต้น	ตัดแต่งกิ่ง	หลังการเก็บ เกี่ยว	ต้น/บาท	20	1,200 กก.
- การใส่ปุ๋ย	ปุ๋ยอินทรีย์+ปุ๋ยคอก	หลังการเก็บ เกี่ยว	ต้น/10/15 กก.	60	
ก่อนการออก ดอก	ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15	มะม่วงแตกใบ อ่อน	ต้น/20 ซีซี	20	
บังคับการออก ดอก	พ่นสารเคมี	ใบมะม่วงเริ่ม เป็นพวง	10 ซีซี/เส้นผ่าน ศูนย์กลาง 1ม. /น้ำ 4 ลิตร	30	
กระตุ้นการ ออกดอก	ราดสารพาโคลบิวทราโซล		ราดโคน		
การออกดอก	ใช้โพตัสเซียมไนเตรท + ไธโอยูเรีย + ยาจับใบ+น้ำ	70 วัน	ต้น/100+70+5 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร	30	
ติดผล	พ่นสารเคมีระยะเดียวไก่ (เซฟวิน)	90 วัน	30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร	20	
เก็บเกี่ยว	พ่นสารเคมีกำจัดเพลี้ยไฟ ไรแดง โพลีเบท+ไซเปอร์มีทริน ลดการให้น้ำก่อนเก็บผล	130 วัน	30 ซีซี+10+20 ลิตร	30	
	20 วัน				

* เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก (ผักคะน้า ถั่วฝักยาว มะระ บวบ ผักชี พริกชี้หูสวน)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
ก่อนปลูก	ปล่อยน้ำท่วม (กำจัดแมลง ในดินไข่แมลง มด	กพ. (10 วัน)	1 ไร่/บาท	100	2,000 กก.
การเตรียมดิน	ปรับสภาพดิน (ปุ๋ยอินทรีย์ ปูนปรับสภาพดิน)	1-15 วัน	1 ไร่/200 กก.	500	
การปลูก	ไถดะไถแปร	1-15 วัน	1 ไร่	300	
	ปลูกพืชหว่ายชนิดบนพื้นที่ เดียวกัน	16 วัน	1 ไร่	1,200	
การใส่ปุ๋ย	ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยน้ำชีวภาพ	16 วันเก็บเกี่ยว	1 ไร่	300	
การป้องกัน กำจัดแมลง	ใช้พืชสมุนไพร กำจัดแมลง เคมี	16 วันเก็บเกี่ยว	1 ไร่	500	

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตำบลดอนตาล ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนประชากรรายหมู่บ้าน/ครัวเรือนทั้งหมด/ครัวเรือนเกษตรกรและ
กลุ่มอาชีพต่างๆ

รายละเอียด	หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5			รวม
1.จำนวนประชากร(คน)	1132	504	274	566	472			2948
- ชาย(คน)	561	235	137	260	226			1419
- หญิง(คน)	571	269	137	306	246			1529
2.จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	263	115	60	149	113			700
3.จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)	164	110	65	132	68			539
4.ลักษณะการประกอบอาชีพ	ทำนาข้าว 70%							
	พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 15%							
	พืชผัก 10%							
5.กลุ่มเกษตรกร(กลุ่ม/คน)	1/50	-	-	-	-			1/50
6.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร(กลุ่ม/คน)	-	-	-	1/24	-			1/24
7.กลุ่มเยาวชนเกษตรกร(กลุ่ม/คน)								
-นอกโรงเรียน	-	-	-	-	-			-
-ในโรงเรียน	-	-	-	-	-			-
8.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร (กลุ่ม/คน)	1/20	-	-	1/30	1/15			3/65
9.กองทุนหมู่บ้าน(กลุ่ม)	1	1	1	1	1			5

ขนาดการถือครองที่ดินและสิทธิในที่ดินทำกิน

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลดอนตาล จะมีที่ดินสำหรับการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมเป็นของตนเอง ส่วนการเช่าที่ดินของคนอื่นทั้งในและนอกพื้นที่ตำบล ส่วนใหญ่เกษตรกรจะมีกรรมสิทธิในการถือครองที่ดินโดยมีหลักฐานเป็นเอกสารสิทธิในการถือครอง ได้แก่ โฉนด ,นส3.ก

จำนวนแรงงาน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรจึงมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

1. กลุ่มอาชีพทำนา เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น 900 บาท ต่อไร่ แยกเป็น

- การใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 4 แรงงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 400 บาท
- การใช้แรงงานนอกครัวเรือนเฉลี่ย 5 แรงงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 500 บาท.

2. กลุ่มอาชีพไม้ผล เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น 1,000 บาท ต่อไร่ โดยใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 5 แรงงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 1,000 บาท

3. กลุ่มอาชีพการพืชผัก เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น 1,000 บาท ต่อไร่ เป็นการจ้างแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 5 แรงงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 1,000 บาท

รายได้/รายจ่ายของครัวเรือน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ ได้แก่ การทำนา ไม้ผลและปลูกพืชผัก ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร เกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคเกษตรทั้งปีประมาณ 60,000 บาท โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 40,000 บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 20,000 บาทสำหรับรายจ่ายในครัวเรือนของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรปัจจัยการผลิตเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 30,000 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเฉลี่ยประมาณ 30,000 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆนอกเหนือจากการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 25,000 บาท จะเห็นได้ว่าคงเหลือปีละ 5,000 บาท

สัตว์ใช้งาน เครื่องจักรกลและปัจจัยการผลิต

เกษตรกรตำบลดอนตาล จำนวน 539 ครัวเรือน ประกอบอาชีพส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรกล เช่น รถไถเดินตาม ประมาณ 60 % นอกจากนั้นจากรถจากที่อื่น, เครื่องสูบน้ำ ประมาณ 20 % เครื่องตีดินที่ใช้เตรียมดินในการปลูกผัก ประมาณ 10 %

การรวมกลุ่มเกษตรกรและเงินทุนของกลุ่ม

เกษตรกรจะมีการประกอบอาชีพการเกษตรที่มีความหลากหลาย โดยมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจนจำแนกออกเป็น 1) การประกอบอาชีพเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ประมาณ 15 % และ 2) การประกอบอาชีพเพื่อการยังชีพ ประมาณ 85 % จึงทำให้เกษตรกรในแต่ละสาขาอาชีพมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร ด้านเงินทุน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในแต่ละอาชีพ ดังรายละเอียด ตารางที่ 8 แสดงจำนวนกลุ่มกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ

หมู่ที่	ประเภทกลุ่มกิจกรรม (กลุ่ม)				รวม
	เกษตรกร	แม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มอาชีพ	กลุ่มยุวเกษตรกร	
1	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-
4	1	1	-	-	2
5	-	-	3	-	3
รวม	1	1	3	-	5

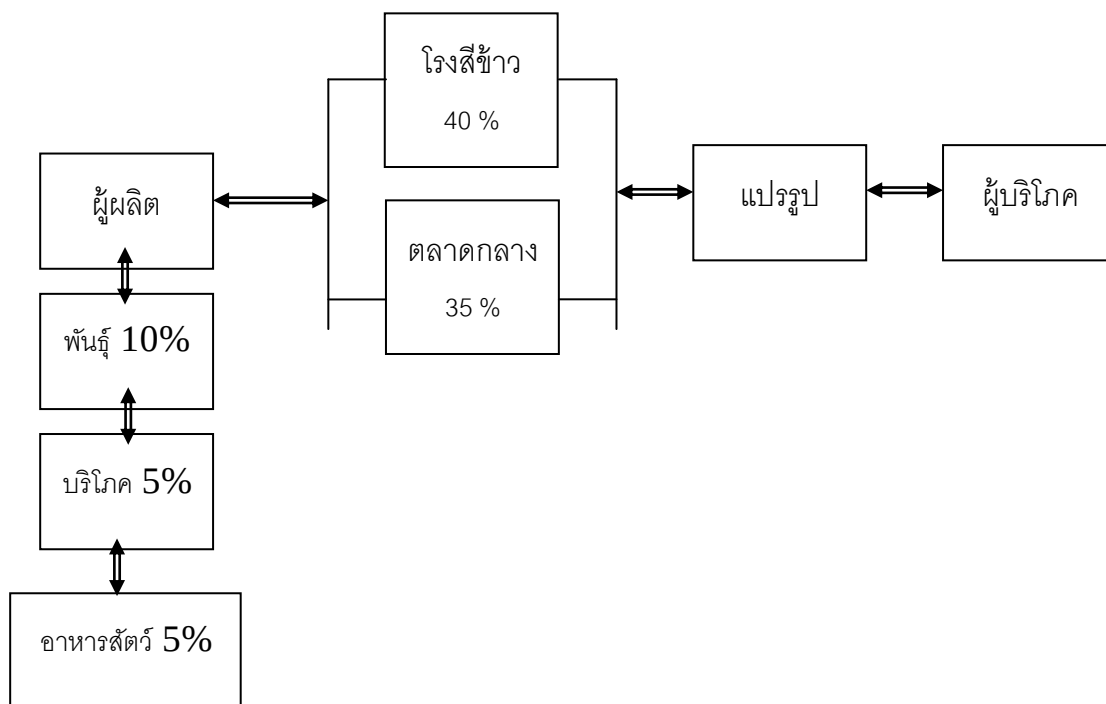
แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร โดยทั่วไปจะใช้บริการของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์(ธกส.) ,สหกรณ์การเกษตร,ธนาคารพาณิชย์อื่น บางส่วนก็อาศัยกู้เงินนอกระบบ

ข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตร(วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

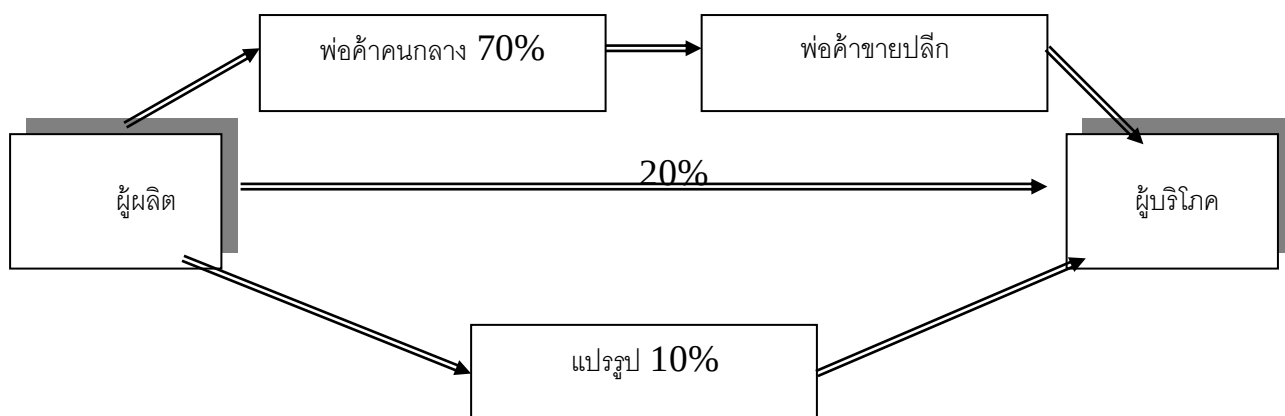
1) วิธีการตลาดข้าว เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ 3 แสดงวิธีการตลาดข้าวของตำบลดอนตาล โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำออกขายให้กับโรงสี โดยตรงไม่มีพ่อค้ามารับซื้อโรงสีจะแปรรูปออกขายให้ผู้บริโภคอีกส่วนหนึ่ง เกษตรกรจะเก็บใช้ทำพันธุ์ประมาณ 10 % ไว้บริโภค 5 %และไว้เป็นอาหารสัตว์ 5 %

ภาพที่ 3 แสดงวิธีการตลาดข้าว

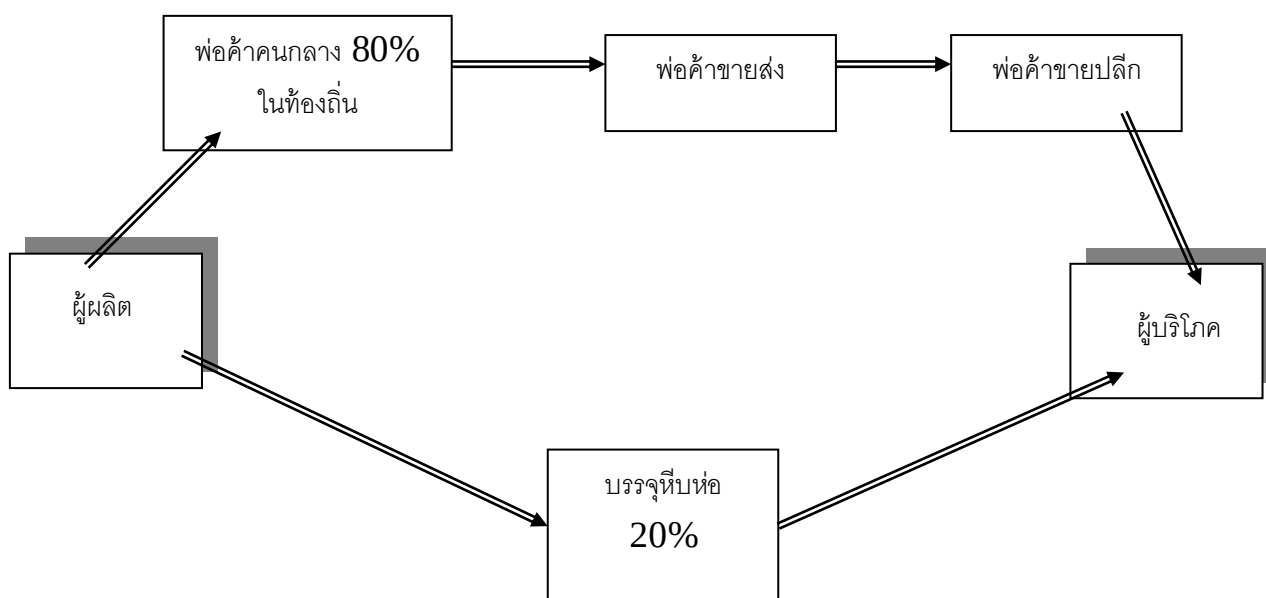
2) วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ 4 แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลดอนตาล โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อผลผลิตไม้ผลเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้าไปรับซื้อถึงสวนแล้วนำส่งต่อพ่อค้าขายปลีกขายต่อให้ผู้บริโภค อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะขายให้ผู้บริโภคโดยตรง แต่ถ้ามีมากเก็บไปทำการแปรรูปเพื่อเก็บไว้ขายในโอกาสต่อไป

ภาพที่ 4 แสดงวิธีการตลาดไม้ผล

3) **วิธีการตลาดพืชผัก** เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ 5 แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลดอนตาล โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อไปให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพฯหรือตามคุณภาพภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ 5 แสดงวิธีการตลาดพืชผัก

ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรโดยทั่วไปรายรับและรายจ่ายจะไม่เท่าเทียมกัน หากมีการวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วจะพบว่าเกษตรกรร้อยละ 80 จะมีหนี้สินที่เป็นหนี้ที่เป็นตัวเงินทั้งในและนอกระบบโดยเฉลี่ยเกษตรกรจะเป็นหนี้สินประมาณ 4,000 บาทต่อครัวเรือน ในขณะเดียวกัน เกษตรกรร้อยละ 20 ที่ไม่เป็นหนี้ สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรที่สำคัญได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ

2.4 ข้อมูลด้านสังคม

จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตำบลดอนตาล มีประชากร จำนวน 2,948 คน แยกเป็นชาย 1,419 คน หญิง 1,529 คน หมู่ที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด ได้แก่ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด คือ หมู่ที่ 3

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลดอนตาล

หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	รวม		
1	561	571	1,132	263	
2	235	269	504	115	
3	137	137	274	60	
4	260	306	566	149	
5	286	246	472	113	
รวม	1,419	1,529	2,948	700	

ที่มา : สถานีอนามัยตำบลดอนตาล

ครัวเรือนเกษตรกร

ตำบลดอนตาล มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร (ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์) รวมทั้งสิ้น 539 ครัวเรือน

ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน/รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

การตั้งถิ่นฐานของประชาชนตำบลดอนตาล มีการรวมกลุ่มแบบเครือญาติตั้งถิ่นฐานรวมกลุ่มกันการตั้งบ้านเรือนจะรวมกลุ่มกันตามเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก และทางน้ำ ส่วนใหญ่จะเป็นคนพื้นที่จะมีอยู่กลุ่มหนึ่งอพยพย้ายที่ทำกินมาจากต่างถิ่น คือ ย้ายมาจากอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ย้ายมาเช่าที่ประกอบอาชีพการปลูกผัก และไม้ผล โดยย้ายมาอยู่หมู่ที่ 1 โดยการย้ายมาแบบถาวรมากันเป็นกลุ่มปลูกบ้านเรือนอยู่บริเวณแปลงที่เกษตรกรเช่าที่ทำกิน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งจะย้ายมาแบบมาอยู่ร่วมกันแบบสามีและภรรยา

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด(ค่านิยม)

1.ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ของประชาชนตำบลดอนตาล มีพิธีกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพด้านการเกษตรของแต่ละพื้นที่ ได้แก่

+ **ประเพณีสงกรานต์** เมื่อถึงวันสงกรานต์ประชากรจะไปประกอบอาชีพต่างพื้นที่ที่จะกลับมา ทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่

การศึกษา/ศาสนา

ประชาชนของตำบลดอนตาล มีสถานศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดดอนตาล และโรงเรียนวัดไผ่เกาะ ประชาชนส่วนใหญ่ของตำบลดอนตาลเรียนจบการศึกษาในระดับชั้น ประถมศึกษา ประมาณร้อยละ 90 ของประชาชนทั้งตำบล จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาเกษตรโดยตรง เฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อ ประเภทต่างๆ เป็นต้น (ตารางที่ 10 แสดงระดับการศึกษาและศาสนสถานของประชาชนตำบลดอนตาล

อนึ่ง สำหรับการนับถือศาสนา ประชาชนร้อยละ 98 ที่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดดอนตาล และวัดไผ่เกาะ-โพธิ์งาม และประชาชนร้อยละ 2 ที่นับถือศาสนาคริสต์ ตำบลดอนตาลมีโบสถ์คาทอลิกของศาสนาคริสต์ จำนวน 1 แห่ง

ตารางที่ 10 แสดงระดับการศึกษาและศาสนสถานของประชาชนตำบลดอนตาล

หมู่ที่	จำนวนประชาชน (คน)	จำนวนสถานศึกษาและศาสนสถาน (แห่ง)				
		ระดับประถม	ระดับมัธยม	วัด	โบสถ์ (คาทอลิก)	ศูนย์เด็กเล็ก
1	1,305	1	-	1	1	1
2	596	-	-	-	-	-
3	303	-	-	-	-	-
4	652	1	-	1	-	1
5	459	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	3,353	2	-	2	1	2

กองทุน

ประชาชนของตำบลคอนตาล ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและก่อตั้งกองทุนต่างๆ เพื่อโดยใช้แนวทาง/กระบวนการจัดตั้งกองทุนโดยผ่านเวทีชาวบ้านของแต่ละตำบล เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนในการผลิตหรือประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง สำหรับตำบลคอนตาล มีกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร จำนวน 10 กองทุน ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน กองทุนปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ กองทุนเลี้ยงเป็ด กองทุนแปรรูปอาหารผลผลิตทางการเกษตร กองทุนการปลูกข้าว และมีกองทุนประเภทอื่นๆ จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตำบลคอนตาล มีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูปของศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมที่เรียกว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมได้แก่

1) การทำน้ำหมัก หรือสารสกัดชีวภาพ เกษตรกรตำบลคอนตาลประมาณ 10% จะมีการทำน้ำหมักชีวภาพโดยการนำเอาศัตรูพืช ได้แก่ หอยเชอรี่ที่มีปัญหาในนาข้าวมาทำปุ๋ยน้ำหมัก โดยใช้หอยเชอรี่ 3 กก. ต่อกากน้ำตาล 1 กก. หมักทิ้งไว้ 1 เดือน สามารถดองเอาน้ำหมักมาฉีดพ่นพืช เป็นการลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ 50% ซึ่งใช้ในสูตรเร่งการเจริญเติบโต สูตรการเร่งดอกติดผลจะใช้กล้วยสุก 2 กก. มะละกอสุก 2 กก. ฟักทองแก่จัด 2 กก. กากน้ำตาล 3 กก. หมักทิ้งไว้ 1 เดือน กรองเอาแต่น้ำไปฉีดพ่นพืชมักมีผลได้แก่ มะเขือ บวบ มะระ พริก และ ถั่วฝักยาว อัตราการใช้ 30 – 40 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน

2) การทำนาแบบล้มตอซัง เกษตรกรที่มีที่นาสม่ำเสมอมีการระบายน้ำเข้าออกได้ดีจะทำนาล้มตอซัง เพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยเมื่อเกษตรกรเกี่ยวข้าวระยะพลับพลึงเสร็จแล้วกระจายฟางข้าวให้ทั่วนา เพื่อป้องกันวัชพืชขึ้น แล้วไถรดย่ำให้ตอซังล้มพื้นดินต้องมีความชื้นพอสมควร ประมาณ 3 วัน หน่อข้าวจะขึ้นต่อใช้ 15 วัน ระบายน้ำเข้าพอขึ้นหว่านปุ๋ยยูเรีย 15-20 กก./ไร่ 20 – 25 วัน ระบายน้ำเข้า 5 ซม. 30 วัน หว่านปุ๋ยยูเรียซ้ำ 50 วัน หว่านปุ๋ยสูตร 16-20-0 , 25 – 30 กก./ไร่ การป้องกันกำจัดโรคแมลง ทำตามปกติ ประมาณ 100 – 110 วัน ก็ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

บทที่ 3
สถานการณ์ของชุมชน

[

สถานการณ์ของชุมชน

3.1 ปัญหาของชุมชน

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
1. น้ำท่วมซ้ำซาก 2. ดินเปรี้ยว	1. ราคาผลผลิตต่ำ 2. ผ่านพ่อค้าคนกลาง	1. ต้นทุนการผลิตสูง 2. รายได้ไม่เพียงพอ	1. ขาดแรงงานภาคการเกษตร 2. ขาดประเพณีท้องถิ่นสืบ ทอดมายาวนาน (ลงแขก)
3. ดินขาดความอุดม สมบูรณ์	3. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	3. ขาดอาชีพเสริม 4. เข้าพื้นที่การเกษตร 60%	3. มีการตั้งบ้านเรือนหนาแน่น

3.2 ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

1. ต้นทุนการผลิตสูง
2. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
3. น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร
4. ไม่มีอาชีพเสริม

3.3 ศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)

1. ปุ๋ยน้ำหมัก
2. สารสกัดสมุนไพร
3. นาถ้ำตอซัง

3.4 วิสัยทัศน์ของชุมชน

ฝันของบุคคล

1. อยากมีที่ทำกินเป็นของตนเอง
2. มีรายได้ที่พอเพียงกับรายจ่าย
3. หลุดพ้นภาวะหนี้สิน
4. บุคคลในครอบครัวไม่ติดยาเสพติด
5. อยากให้ลูกมีการศึกษาสูง หน้าที่การงานดี

ฝันของชุมชน

1. อยากให้องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง
2. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. มีความสะดวกสบายในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ฯลฯ
4. ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ
5. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยยึดหลักระบบประชาธิปไตย
6. อยากให้มีการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีเดิม ๆ ไว้

ฝันที่เป็นไปได้

1. องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง เช่น กองทุนหมู่บ้าน, กองทุนหมุนเวียน
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ
3. การพัฒนาคุณภาพข้าว
4. การลดต้นทุนการผลิต (ภาคการเกษตร)
5. ปรับปรุงบำรุงดิน
6. แก้ปัญหาดินเปรี้ยว
7. มีอาชีพเสริม

3.5 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร

ประเด็น/อาชีพ	แนวทางการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร	โครงการ/กิจกรรม
- ข้าว (นาปี/นาปรัง)	- ปรับปรุงคุณภาพการผลิตข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต	- โครงการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ข้าวพันธุ์ดี - โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง - โครงการโรงเรียนเกษตรกร - โครงการอบรมให้ความรู้ศึกษาดูงานทัศนศึกษานอกพื้นที่
- ไม้ผลไม้ยืนต้น (มะม่วง)	- ปรับปรุงคุณภาพการผลิตไม้ผลเพื่อการค้าและลดต้นทุนการผลิต	- โครงการส่งเสริมการผลิตมะม่วงนอกฤดู - โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบเน้นหนัก - โครงการส่งเสริมการใช้สารสกัดจากสมุนไพรและปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ - โครงการอบรมให้ความรู้ศึกษาดูงานนอกสถานที่
- พืชผักสวนครัว (คะน้า, ผักหวาน, สลิด, กวางตุ้ง, พริก, มะเขือ, ถั่วฝักยาว, กุ๋ยช่าย ฯลฯ)	- ปรับปรุงคุณภาพการผลิตพืชผักเพื่อการค้าและลดต้นทุนการผลิต	- โครงการส่งเสริมการใช้สารสกัดจากสมุนไพร/ปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ - โครงการผลิตปลอดภัยจากสารพิษ
- งานพัฒนาสถาบันเกษตรกร	- จัดตั้งกลุ่ม/องค์กร/สถาบัน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเยาวชนเกษตร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร วิสาหกิจชุมชน	- โครงการเกษตรยังชีพหรือเกษตรครัวเรือนหรือรายย่อย - โครงการปลูกพืชสมุนไพร - โครงการแปรรูปถนอมอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร - โครงการอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่

บทที่ 4

สังเคราะห์ข้อมูล

ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลดอนตาล มีรูปแบบการประกอบอาชีพด้านการผลิตพืชเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การผลิตเพื่อการยังชีพและบริโภคในครัวเรือนเป็นสำคัญ ได้แก่ การทำนา ทำไร่ การปลูกพืชผักสวนครัว และการทำไร่สวนผสม รูปแบบที่ 2 การผลิตเพื่อการค้าในท้องถิ่น/ชุมชน รวมทั้งในพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนการผลิตด้านประมงและปศุสัตว์เกษตรกรจะเลี้ยงไว้สำหรับการบริโภคในครัวเรือนเป็นสำคัญ เช่น เป็ดไก่ สุกร โค กระบือ ฯลฯ ดังที่กล่าวมาแล้ว เกษตรกรจะผลิตโดยใช้ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตขั้นพื้นฐาน ผนวกรวมกับความรู้และภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีการใช้แรงงานในลักษณะช่วยเหลือซึ่งกันและกันหรือการลงแขกนั่นเอง ในขณะที่ผลผลิตทางการเกษตรส่วนที่เหลือเกษตรกรจะนำมาแลกเปลี่ยนกันในชุมชนระหว่างผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าวเปลือกหรือข้าวสาร แลกกับสินค้าอื่นๆ หรือปัจจัยที่จำเป็นต้องใช้ในครัวเรือน หรือสินค้าเกษตรด้วยกัน เช่น สุกร หรือโคเนื้อ เป็นต้นโดยให้ชุมชนร่วมกันกำหนดข้อตกลงและอัตราส่วนระหว่างสิ่งของสองสิ่งที่จะนำมาและเปลี่ยนร่วมกัน บางส่วนเกษตรกรก็จะนำผลผลิตทางการเกษตรที่เหลือมาแปรรูป เช่น การหมัก การดอง การตากแห้ง หรือการทำเค็ม เป็นต้น

การพัฒนาและการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในปัจจุบัน

การรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีการผลิตพืช ประมงและปศุสัตว์ของเกษตรกรในปัจจุบันทำได้ง่ายและกว้างขวางยิ่งขึ้น ประกอบกับระบบการศึกษาของเกษตรกรได้มีการพัฒนาและสร้างความตื่นตัวให้กับเกษตรกรในอันที่จะพัฒนาตัวเอง รวมถึงพัฒนาระบบการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการการผลิตแผนใหม่ ให้เทียบเท่ากับประเทศที่เจริญแล้ว ได้แก่

- 1) ด้านพันธุ์ศาสตร์และการปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงเทคโนโลยีด้านเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น
- 2) เทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
- 3) วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิด
- 4) การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
- 5) ด้านความปลอดภัยในผลผลิตการเกษตรและสิ่งแวดล้อมต่อระบบนิเวศของชุมชน

ฉะนั้น รูปแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรจึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเดิมเป็นการการผลิตที่เน้น “การผลิตเพื่อธุรกิจ/อุตสาหกรรมโดยใช้ตลาดนำการผลิต” เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เกษตรกรจะต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ผลตอบแทนการผลิตที่คุ้มกับการลงทุนและตรงกับความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน เกษตรกรบางกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตโดยเน้น “การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน” ที่ให้ความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมที่เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของเกษตรกร

ลักษณะการผลิตและเทคนิคการผลิตสินค้าเกษตร

การผลิตสินค้าเกษตรของตำบลดอนตาล ที่สำคัญ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การผลิตด้านพืช การผลิตด้านปศุสัตว์ และการผลิตด้านประมง โดยสรุปเกษตรกรจะดำเนินการโดยมีเทคนิคการผลิตดังนี้

- 1) เกษตรกรจะมีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ ในลักษณะที่เป็นวิสาหกิจที่พร้อมที่จะดำเนินการในขั้นที่ 2 (การแปรรูป) และเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่ายกันในกลุ่มเกษตรกร ผู้ผลิต
- 2) เกษตรกรผู้ผลิตในตำบลดอนตาลจะมีการวางแผนในการผลิต โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ เช่น สภาพดิน น้ำ และตลาดในท้องถิ่นเป็นตัวนำการผลิตและกำหนดกิจกรรม

ปัจจัย/เงื่อนไขในการผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับ

1. ตำบลดอนตาล เป็นตำบลที่อยู่ใกล้ชุมชนเมืองคือตัวจังหวัด มีการคมนาคมและการติดต่อประสานงานในการทำกิจกรรมสะดวก และรวดเร็ว เช่น การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร
2. พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน 100% มีความสะดวกในเรื่องการส่งน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการผลิต
3. ตำบลดอนตาลเป็นชุมชนเก่าและอยู่กันอย่างหนาแน่น มีความสะดวก รวดเร็ว ในการเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ
4. มีการปรับปรุงบำรุงพันธุ์ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ทางเลือก

1. ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้
 - + ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารสกัดชีวภาพ
 - + ใช้ปูนมาลย์ปรับสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน
 - + ปลุกพืชตระกูลถั่วบำรุงดิน

2. สร้างอาชีพเสริม

- + การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การแปรรูปกล้วย มะม่วง ปลา
- + รวมกลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
- + รวมกลุ่มจัดตั้งเงินออม

3. ลดต้นทุนการผลิต

- + การทำนาแบบล้มตอซัง
- + รวมกลุ่มในการจัดหาปัจจัยการผลิต
- + รวมกลุ่มระดมทุนต่อยอดธนาคารชุมชน

บทที่ 5 แนวทางการพัฒนาชุมชน

แนวทางการพัฒนาชุมชนของตำบลดอนตาล คณะทำงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม/องค์กรชุมชน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์และบริหารองค์กรเชิงกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง โอกาส เป็นประเด็นกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนในระดับตำบล (SWOT : S : Strengths = จุดแข็ง W : Weakness = จุดอ่อน O : Opportunities =โอกาส และ T : Threats = อุปสรรค) โดยมีแนวทางการพัฒนาชุมชนตำบลดอนตาล ดังนี้

แผนพัฒนาการเกษตรตำบล

แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วยแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช ได้แก่

- เทคโนโลยีการปลูกข้าวแบบล้มตอซัง
- เทคโนโลยีการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
- การศึกษา/ดูงานของเกษตรกร ในการผลิตข้าวแบบล้มตอซัง
- การอบรมเกษตรกร การผลิตปุ๋ยหมักอัดเม็ด

แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน) ประกอบด้วยแผนการลงทุนหรือแผนธุรกิจของชุมชน

จำแนกออกเป็น

1. ด้านการผลิตพืช ได้แก่
 - 1) การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
 - 2) การปลูกข้าวแบบล้มตอซัง
 - 3) การผลิตปุ๋ยหมักอัดเม็ดเพิ่มประสิทธิภาพ
2. ด้านปศุสัตว์ ได้แก่
 - 1) การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน

แผนพัฒนาการเพิ่มรายได้ภาคเกษตร (แปรรูปสินค้าเกษตร ฯลฯ)

- 1) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกออกเป็น

ทรัพยากรดิน ได้แก่

- 1) ปรับปรุงบำรุงดินในนาข้าว
- 2) ปรับปรุงบำรุงดินในไม้ผล
- 3) ปรับปรุงบำรุงดินในพืชผัก
- 4) ปรับปรุงบำรุงดินเปรี้ยว

1. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ)	งบประมาณและที่มา			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2562 (บาท)	2563 (บาท)	2564 (บาท)		
1	โครงการ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ ผลิต สารชีวภัณฑ์	- เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค/แมลงศัตรูพืช - เพื่อเป็นการเผยแพร่การใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการป้องกันและกำจัดโรค/แมลงศัตรูพืช - เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย - ให้แก่เกษตรกร	- จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีชีวภาพในการป้องกันและกำจัดโรค/แมลงศัตรูพืช - เกษตรกรทั้ง 5 หมู่บ้านๆละ 20 ราย รวม 100 ราย - สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค/แมลงศัตรูพืช 5,000 ไร่	50,000	50,000	50,000	- ลดพื้นที่การแพร่ระบาดและลดการทำลายของโรค/แมลงศัตรูพืช - ลดค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการซื้อและฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัด - การแพร่ระบาดของโรค/แมลง - ศัตรูพืช เฉลี่ยไร่ละ 400 บาท	1. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฯ 2. หน่วยงานสนับสนุน - ศูนย์บริหารศัตรูพืชสุพรรณบุรี - อบต. ดอนตาล

รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ

ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.2562 - 2565)

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

2. แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ)	งบประมาณและที่มา			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2562 (บาท)	2563 (บาท)	2564 (บาท)		
1	โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดี	- เพื่อให้มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี กระจายออกไปอย่าง กว้างขวาง - เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการ ผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	- จัดกระบวนการถ่ายทอด ความรู้ เทคโนโลยีการผลิตเมล็ด พันธุ์ ปีละ 2 ครั้งๆ ละ 20 ราย - จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าว 10 แปลง พื้นที่ 20 ไร่	63,000	63,000	63,000	- เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ ดีไว้ใช้ - เกษตรกรมีพัฒนาการใช้ เทคโนโลยี ที่ถูกต้องและเหมาะสม - เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ ดี ไว้จำหน่าย ทำให้มีรายได้ เพิ่มขึ้น	1. สำนักงานเกษตร อำเภอเมืองฯ 2. หน่วยงานสนับสนุน - กรมการข้าว - อบต. ดอนตาล

รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ

34

ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.2562 - 2565)

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

3. แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ)	งบประมาณและที่มา			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2562 (บาท)	2563 (บาท)	2564 (บาท)		
1	โครงการผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสมุนไพร กำจัดแมลงศัตรูพืช	- เพื่อให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต - เพื่อให้เกษตรกรได้ผลผลิตที่มีคุณภาพปราศจากสารพิษตกค้าง ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ผลิตผู้บริโภค	- จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยและสารสกัดชีวภาพ เกษตรทั้ง 5 หมู่บ้านฯ ละ 20 คน รวม 100 คน - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การผลิตน้ำหมัก/สารสมุนไพร จำนวน 30,000 บาท	50,000	50,000	50,000	- เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตมีรายได้ เพิ่มขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น - พื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนสู่สภาพปกติ และนำไปสู่การเกษตรยั่งยืน	1. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฯ 2. หน่วยงานสนับสนุน - สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี - อบต. ดอนตาล

บัญชีสรุปโครงการพัฒนาและงบประมาณ

35

ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.2562 - 2565)

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนงาน / โครงการ	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		รวม 3 ปี	
	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)
<u>แผนงานถ่ายทอดเทคโนโลยี</u>								
1. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารชีวภัณฑ์	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
<u>แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)</u>								
1. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	1	63,000	1	63,000	1	63,000	3	189,000
<u>แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร</u>								
1. โครงการผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสมุนไพรกำจัดแมลงศัตรูพืช	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000

36

สรุปแผนปฏิบัติการประจำปี 2562
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ด้านอาชีพ เกษตรกรรม

ประเภทแผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/องค์กร)	จำนวนเงิน (บาท) แหล่งงบประมาณ	ตัวชี้วัด
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	- โครงการผลิตสารชีวภัณฑ์	- เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของ ของโรค/แมลงศัตรูพืช - เพื่อเป็นการเผยแพร่การใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการป้องกันและ กำจัดโรค/แมลงศัตรูพืช - เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้กับเกษตรกร	- จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีชีวภาพในการป้องกันและกำจัดโรค/แมลงศัตรูพืช - สนับสนุนปัจจัยการผลิตสารชีวภัณฑ์	- กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย	50,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร อบต.ดอนตาล	- เกษตรกร 100 คน - ลดพื้นที่การแพร่ระบาดของ ของศัตรูพืช 5,000 ไร่ - ลดค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไร่ละ 400 บาท
แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)	- โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ดี	- ให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไว้ใช้ - ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	- จัดกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดทำแปลงนาพันธุ์ - สนับสนุนปัจจัยการผลิต	- ศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล	63,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร อบต.ดอนตาล	- เกษตรกร 20 คน - แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดี 10 แปลง

แผนปรับปรุงพื้นที่ ทรัพยากร	โครงการผลิตน้ำหมัก ชีวภาพ และสารสมุนไพรกำจัด แมลง	- ให้เกษตรกรลดต้นทุนการ ผลิต - ให้เกษตรกรผลิตสินค้า เกษตร ที่ปลอดภัย	เมล็ดพันธุ์ข้าว - จัดกระบวนการถ่ายทอด ความรู้ และเทคโนโลยีการผลิตปุ๋ย และสารสกัดชีวภาพ - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การ ผลิต น้ำหมักและสารสมุนไพร	- กลุ่มเกษตรกร ผู้ผลิตสินค้า เกษตรปลอดภัย	50,000 บาท กรมส่งเสริม การเกษตร อบต.ดอนตาล	พื้นที่ 20 ไร่ - เกษตรกร 100 คน - ผลิตปุ๋ยน้ำหมัก ชีวภาพ ,สมุนไพรกำจัด แมลง สารสกัดชีวภาพ จำนวน 2,500 ลิตร
--------------------------------	--	--	---	---	---	---

บทที่ 6

โครงการ/กิจกรรม

1. ชื่อโครงการ

โครงการผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

2. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เงินออมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนกุ่ม

3. หลักการและเหตุผล

เกษตรส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักคือ ทำนา ปลูกพืชผักไม้ผล ซึ่งใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต อาทิเช่น สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี ฯลฯ สารเคมีเหล่านี้เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเกษตรกร อีกทั้งยังเพิ่มต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภาพทดแทนการใช้เคมีจึงน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการลดต้นทุนการผลิตและปลอดภัยต่อเกษตรกร

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชใช้ในครัวเรือนหรือชุมชน
2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

5. เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนกุ่ม จำนวน 25 ราย

6. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่หมู่ที่ 4 ต.ดอนตาล อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2561– กันยายน 2562

8. วิธีดำเนินงาน

- 8.1 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายโครงการ
- 8.2 ฝึกอบรม/ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
- 8.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- 8.4 ติดตามผลการดำเนินงาน
- 8.5 ประเมินผลการดำเนินงาน
- 8.6 รายงานผลการดำเนินงาน

9. งบประมาณ ขอรับการส่งเสริมดังนี้

9.1 ถังพลาสติก 30 ใบๆละ 500 บาท	เป็นเงิน	15,000 บาท
9.2 กากน้ำตาลมอลลาส 500 กิโลกรัมๆละ 10 บาท	เป็นเงิน	5,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		20,000 บาท

10. ผลตอบแทนของโครงการ

10.1 ผลตอบแทนโดยตรง

- ลดต้นทุนการผลิต สร้างกำไรต่อครอบครัว
- เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสารชีวภาพ
- มีความรู้ ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น

10.2 ผลตอบแทนทางอ้อม

- มีความสามัคคี เข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่ม
- สมาชิกสามารถนำวัสดุในท้องถิ่น ชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- สมาชิกมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

1. ชื่อโครงการ

โครงการผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

2. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล

3. หลักการและเหตุผล

เกษตรส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักคือ ทำนา ปลูกพืชผักไม้ผล ซึ่งใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต อาทิเช่น สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี ฯลฯ สารเคมีเหล่านี้เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเกษตรกร อีกทั้งยังเพิ่มต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภาพทดแทนการใช้เคมีจึงน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการลดต้นทุนการผลิตและปลอดภัยต่อเกษตรกร

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืชใช้ในครัวเรือนหรือชุมชน
2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

5. เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล จำนวน 25 ราย

6. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล ต.ดอนตาล อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

7. ระยะเวลา

กันยายน 2561 – ตุลาคม 2562

8. วิธีดำเนินงาน

- 8.1 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายโครงการ
- 8.2 ฝึกอบรม/ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
- 8.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- 8.4 ติดตามผลการดำเนินงาน
- 8.5 ประเมินผลการดำเนินงาน
- 8.6 รายงานผลการดำเนินงาน

9. งบประมาณ ขอรับการส่งเสริมดังนี้

9.1 ถังพลาสติก 30 ใบๆละ 500 บาท	เป็นเงิน	15,000 บาท
9.2 กากน้ำตาลมอลลาส 500 กิโลกรัมๆละ 10 บาท	เป็นเงิน	5,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		20,000 บาท

10. ผลตอบแทนของโครงการ

10.1 ผลตอบแทนโดยตรง

- ลดต้นทุนการผลิต สร้างกำไรต่อครอบครัว
- เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสารชีวภาพ
- มีความรู้ ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น

10.2 ผลตอบแทนทางอ้อม

- มีความสามัคคี เข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่ม
- สมาชิกสามารถนำวัสดุในท้องถิ่น ชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- สมาชิกมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

1. ชื่อโครงการ

โครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและบิวเวอร์เรีย

2. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล

3. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ ทำนา ปลูกพืชผัก ไม้ผล ซึ่งในกระบวนการผลิตมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชปริมาณมากส่งผลเสียต่อสุขภาพของเกษตรกร อีกทั้งยังทำให้ต้นทุนการผลิตสูง การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและบิวเวอร์เรียจึงน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช
2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต

5. เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล จำนวน 25 ราย

6. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล ต.ดอนตาล อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2561 – กันยายน 2562

8. วิธีดำเนินงาน

- 8.1 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายโครงการ
- 8.2 ฝึกอบรม/ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
- 8.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- 8.4 ติดตามผลการดำเนินงาน
- 8.5 ประเมินผลการดำเนินงาน
- 8.6 รายงานผลการดำเนินงาน

9. งบประมาณ ขอรับการส่งเสริมดังนี้

9.1 หัวเชื้อไตรโคเดอร์มา จำนวน 25 ขวดๆละ 100 บาท	เป็นเงิน	2,500 บาท
9.2 หัวเชื้อบิวเวอร์เรีย	เป็นเงิน	1,000 บาท
9.3 เมล็ดข้าวฟ่าง/เมล็ดข้าวโพด/ข้าวสาร	เป็นเงิน	1,500 บาท
9.4 ถูพลาสติก/ยางวง	เป็นเงิน	500 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น

5,500 บาท

10. ผลตอบแทนของโครงการ

10.1 ผลตอบแทนโดยตรง

- ลดต้นทุนการผลิต สร้างกำไรต่อครอบครัว
- เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสารชีวภาพ
- มีความรู้ ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น

10.2 ผลตอบแทนทางอ้อม

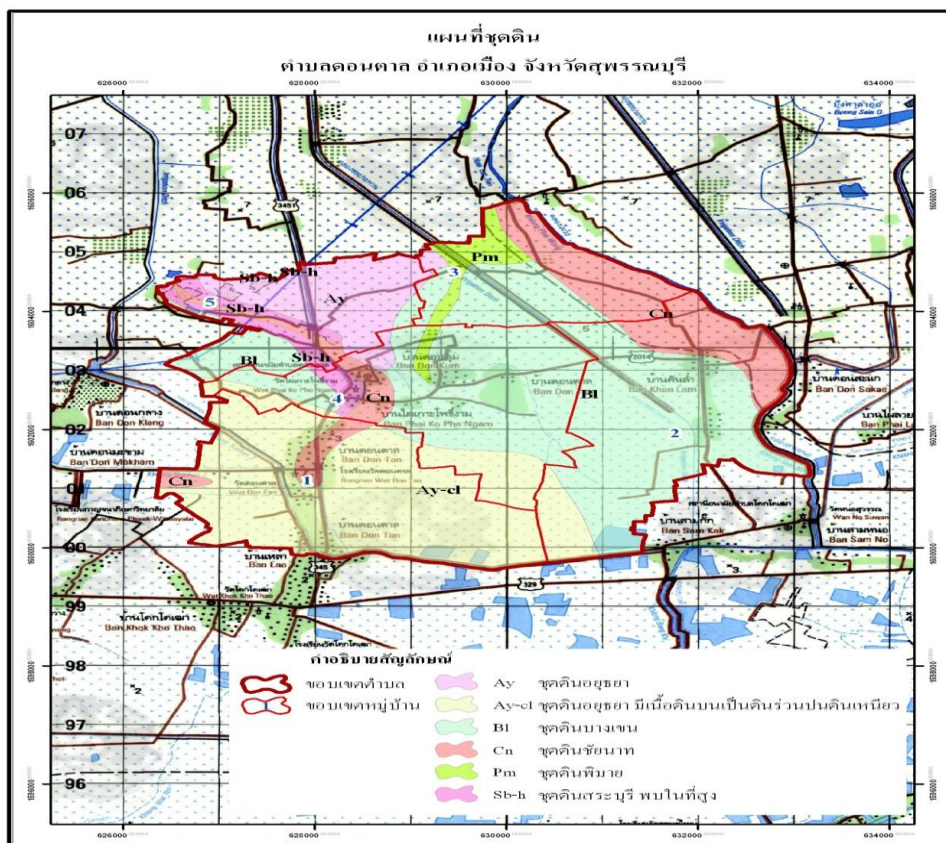
- เกิดกระบวนการเรียนรู้
- มีความสามัคคี เข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่ม
- สมาชิกมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

ภาคผนวก

กระบวนการจัดทำเวทีชุมชน

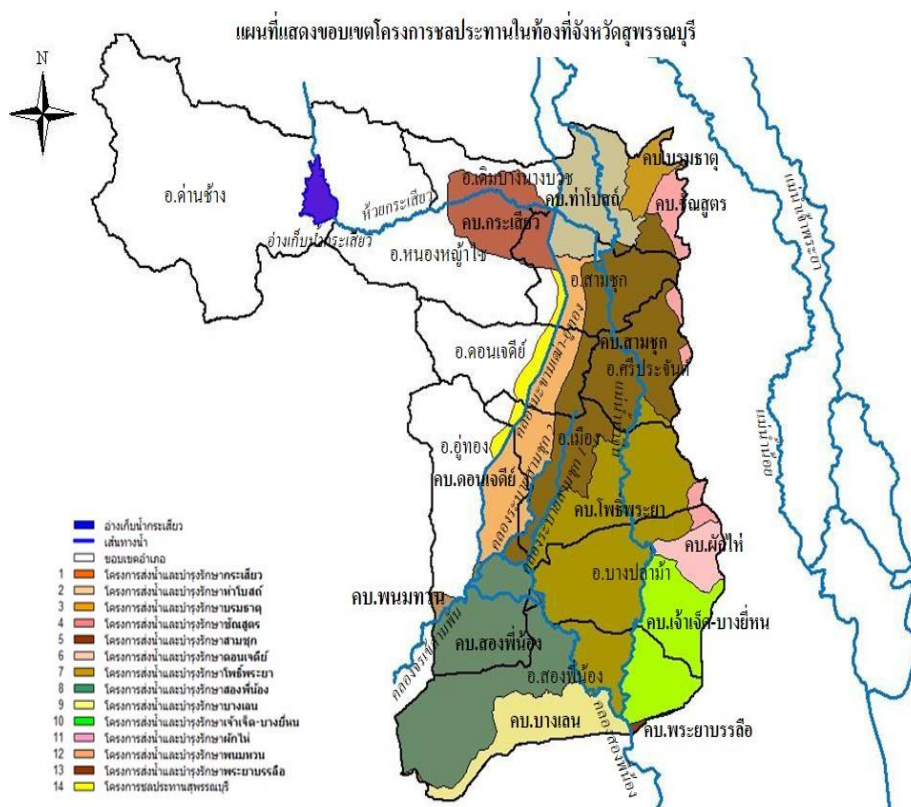
ครั้งที่	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้าร่วมทั้งหมด (คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด		จำนวนผู้นำ ชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
			ชื่อ หน่วยงาน	จำนวน (คน)		
1	เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพ การเกษตรของท้องถิ่น	250	-อบต.ดอนตาล -กรมการพัฒนา ชุมชน -กรมอนามัย -กรมส่งเสริม การเกษตร	5 1 1 1	-นายประเสริฐ พันธุ์ แดง (กำนัน) -นายพนา พุ่มพันธ์ ม่วง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1) -นายประเวศ นาคทับ ที่ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2) -นายคณิต จรณธร (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3) -นายชูชาติ ทองนวม (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4)	-โครงการ พัฒนา อาชีพทาง การเกษตร ที่ได้รับตรง กับความ ต้องการ ของ เกษตรกร

รูปที่ 1 แผนที่ชุดดิน ต.ดอนตาล อ.เมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

รูปที่ 2 แผนที่แสดงขอบเขตโครงการชลประทานในท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา : กรมชลประทาน